

L'home que torna

Que una novel·la guanyi un premi literari suposa, d'entrada, una empenta publicitària extraordinària. Encara que, de vegades, que no el guanyi, també. Pep Puig ho sap prou bé. I és que l'any 2005, aquest jove escriptor va obtenir el prestigiós Premi Documenta. Malauradament, no era prou jove per a endur-se un guardó destinat a autors menors de 35 anys. Per quatre mesos, l'editorial que concedeix el premi va haver de retirar-l'hi. Sort que l'Eugènia Broggi, d'Empúries, va veure alguna cosa en *L'home que torna* i va decidir publicar-la.

L'home que torna narra la història de Vicent, un sexagenari que retorna al poble on va viure de petit. Al principi no sabem exactament per què. “Després de tant de temps volent tornar sense tornar, n'havia oblidat els motius”, diu el protagonista. I afegeix que ho fa, senzillament, perquè en té moltes ganes. No obstant això, de seguida sabrem que pateix una greu malaltia. ¿Podria ser aquest —el comiat definitiu als rostres i els paisatges de sempre— el veritable motiu del seu retorn? Ho podria ser, en efecte. El cas és que els seus amics i veïns no ho saben, això. Ells pensen que ha tornat per veure la Isabel, un amor de joventut. Fins i tot li ho pregunten, aplanant-li el terreny per a un encontre que tots consideren inevitable. Però malgrat la seva insistència, Vicent ho nega sempre. És com si no volgués saber-ne res, d'una dona casada i amb fills, d'una dona que ja no és la noia apassionada que li va robar el cor trenta-set anys enrere. O almenys això és el que fa veure de portes enfora.

Durant la seva estada al poble, Vicent recorda la vida que va portar-hi de jove i la compara amb el que en queda, això és, pràcticament res. Molts familiars han mort. Els amics s'han fet vells. La sabateria que regentava la família ha desaparegut. Fins i tot l'habitació on dormia a l'estiu li sembla més petita. La memòria, doncs, juga un paper destacat en aquesta novel·la. Un altre cop en el mateix escenari, la ment del protagonista no pot evitar recular en el temps per recordar amb nostàlgia aquells anys de felicitat jovenívola, quan l'única cosa que veritablement importava era l'amor. D'alguna manera, mitjançant aquestes llambregades cap enrere, el que vol fer és recuperar el temps perdut: el que va deixar anar i no va trobar enlloc durant la seva llarga absència. I això, tot i que digui: “per molts anys que hagin passat, per moltes coses que ens hagin passat, som exactament els mateixos”, tot i que no ho vulgui pas acceptar, és impossible.

La memòria, sí. Però a *L'home que torna* també hi trobem d'altres temes. Hi ha el paisatge, per exemple, gairebé un personatge més. O la poesia. O l'amistat. O el desig. Hi ha tota una sèrie de peces que encaixen entre si per bastir una trama ben ordida i resolta amb efectivitat. Però segons el meu parer, juntament amb la memòria, el gran tema d'aquesta novel·la és l'anàlisi que fa l'autor de la naturalesa masculina. Cal dir, tanmateix, que es tracta d'una anàlisi soterrada. I és que no és fins al final de la història que el lector se n'adona. Amb una honestat personal i literària que l'honra, Pep Puig dissectiona la condició d'home del seu personatge. I la veritat és que ho fa sense miraments, deixant-la bastant malparada.

Pep Puig ha escrit un llibre interessant. Si el llegiu i us agrada, hauríeu de saber que *L'home que torna* forma part d'una trilogia que aviat es completarà. Si bé les dues novel·les següents no tenen un vincle directe amb aquesta, ja que la localització i els personatges són diferents, sí que presenten suficients punts en comú per a poder-les considerar com una unitat: l'atmosfera, la temàtica i, sobretot, el talent d'un escriptor que té moltes coses a dir.

ÒSCAR PALAZÓN

Publicat al diari *El Punt* el 19 de març de 2007

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=2319348